

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 7118846/622.02/454613

30/03/2021

Konu : GÖRÜŞ (Araç Park Yerleri Hk.)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 06.01.2021 tarih ve 94 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile 30.12.2020 tarihli ve 31350 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu'nun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası ile "10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan "otopark," ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bende "ilişkin hizmetler yapmak" ibaresinden sonra gelmek üzere "bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek" ibaresi eklendiği, yapılan değişiklikler ile ilçe belediyelerine de bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapma, işletme ve bunlara ruhsat verme yetkisi verildiği, Otopark Yönetmeliği hükümleri de göz önüne alınarak yol üstü otopark konusunda da tıpkı kapalı ve açık otoparklarda olduğu gibi ilgili büyükşehir ve/veya büyükşehir ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerlerde (yollarda) imar planlarına işlenmek, usul ve esasları UKOME tarafından belirlenmek kaydıyla yol üstü otopark yetkisinin ilçe belediyelerince de kullanılması konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde "Kanunlarla büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işleriyle ilgili her ölçekteki imar plânlarını, parselasyon plânlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak, 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak." hükmü, (d) bendinde "Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek." hükmü, (f) bendinde "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile **karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek**; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." hükmü, (l) bendinde "Yolcu ve yük terminalleri, **kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.**" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un 7 nci maddesindeki ilçe belediyelerinin görev ve yetkilerini düzenleyen üçüncü fıkrasının (d) bendinde 7261 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra "Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, (...) spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve

*onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak; **bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.***” hükümlerinin yazıya konu ilgili hükümleri 7261 sayılı Kanunun yayım tarihinden itibaren ilçe belediyelerince yerine getirilecektir.

Öte yandan, 3194 sayılı İmar Kanunu’nun “*Otoparklar*” başlıklı 37 nci maddesinde “*İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar göz önünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır.*”

Otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez.

Kullanma izni alındıktan sonra otopark yeri, plana ve yönetmelik hükümlerine aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket edildiği takdirde ilgili idarece yapılacak tebligat üzerine en geç üç ay içerisinde bu aykırılık giderilir. Mülk sahibi tebligata rağmen müddeti içerisinde gerekli düzeltmeyi yapmaz ise, belediye encümeni veya il idare kurulu kararı ile bu hizmet ilgili idarece yapılır ve masrafı mal sahibinden tahsil edilir.

(Ek fıkra:4/7/2019-7181/11 md.) *Yapılaşmamış parseller, parsel maliklerinin muvafakati, araç giriş ve çıkışlarının trafiği aksatmaması ve ilgili idaresinden izin alınmak kaydıyla, zemini geçirimli malzeme ile kaplanarak ve gerekli işaretlemeler yapılarak, yapı kapsamına girmeyecek şekilde açık otopark olarak işletilebilir.”* denilmek suretiyle otopark yeri ayrılması ve uygulamada dikkat edilmesi gereken hususlar düzenlenmiştir.

22.02.2018 tarihli ve 30340 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Otopark Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin (1) bendinde “*Cadde ve sokak üzerinde, yaya kaldırımından ayrılmış cepte, yolun sağ tarafında veya refüjde yol standartlarına uygun şekilde yatay ve düşey işaretlemeler ile ayrılmış, kullanım süresi görülebilecek şekilde belirtilen, kullanım şartlarına ilişkin diğer hususlar idaresince belirlenen, motorlu veya motorsuz araçların park edebileceği alanı*” yol üstü araç park yeri tanımlanmıştır.

Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (o) bendinde “*Yol üstü araç park yeri için ayrılması gereken alanın ölçüleri en az 2,5x5,50 metredir. Engelli araçları için 1/30 oranında park yeri ayrılır.*” hükmü ile (ö) bendindeki “*Yol üstü otoparkı yapılacak yerler ile yapımına ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslar, büyükşehir belediyelerinde UKOME, diğer belediyelerde yerel trafik/ulaşım komisyonu kararı alınarak idarelerce belirlenir, buna göre yol üstü otopark düzenlemeleri, uygulaması ve işletmesi yapılır*” hükümleri ile yol üstü araç park yerleri ile ilgili hususlar düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; büyükşehir ilçe belediyelerinin bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapma, yaptıрма, işletme, işletirme veya ruhsat verme yetkisini haiz oldukları, bununla beraber büyükşehir belediyelerinin de büyükşehir belediyesi tarafından yapılan, işletilen veya sorumluluğunda bulunan alanlarda aynı yetkileri haiz olduğu, öte yandan büyükşehir sınırları içinde karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etme ve işletme, işletirme veya kiraya verme yetkisinin hassaten büyükşehir belediyelerine tevdi edilen yetkilerden olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür